OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Gäller för: NU-sjukvården
Innehållsansvar: Fanny Björk, (fanbj1), Hygiensjuksköterska
Granskad av: Nathalie Allegra Högfeldt, (natho1), Hygiensjuksköterska
Godkänd av: Maria Andersson, (maran126), Chefsjuksköterska
Giltig från: 2026-09-10
Giltig till: 2028-09-10

ESBL (Extended Spectrum Beta-Lactamase) – vårdhygieniska aspekter

Förändringar sedan föregående version

Genomgående revidering av rutin.

Rutinen kommer avvecklas framöver då ESBL-bärarskap inte kommer följas relaterat till ändrade screeningrutiner och utvecklingen av ESBL-bärarskap i samhället.

Bakgrund och syfte

ESBL (Extended Spectrum Beta-Lactamase) - är en resistensmekanism hos vissa bakterier, ett enzym, som bryter ner många betalaktamantibiotika som är en av de viktigaste antibiotikagrupperna. Enzymerna gör att bakterierna blir resistenta mot de traditionella penicillinerna och de flesta cefalosporinerna.

Det är viktigt att patientens vårdhygieniska riskfaktorer kartläggs och att smittriskbedömning görs utifrån dessa. Vidare är säkerställande av adekvata städnings-/rengörings- och desinfektionsrutiner avgörande för att förhindra smittspridning i samband med vård.

Syftet med rutinen är att förhindra smittspridning av ESBL-bildande bakterier i vården.

Smittvägar

Smittan är fekal-oral och den vanligaste smittvägen i vården är indirekt kontaktsmitta. Kontaminerade händer sprider bakterierna till

ytor och föremål. Därför är fungerade basala hygienrutiner en förutsättning för att förhindra smitta och patienternas handhygien är viktig.

Riskfaktorer för bärarskap och smittspridning

Viktigaste riskfaktorn är diarré oavsett orsak. Vidare utgör läckage vid inkontinens en stor risk.

- Diarré
- Feces-/urininkontinens
- KAD
- Bukdrän/stomi/PEG
- Trakeostoma
- Omläggningskrävande sår

Gör smittriskbedömning utifrån riskfaktorer. Se Vårdhygieniska riskfaktorer för smittspridning i vård och omsorg

Utförande

Hantering av patient på vårdavdelning och mottagning

All personal som hanterar patient, rör sig i vård- eller hygienutrymme följer basala hygienrutiner.

Patient hanteras utifrån vårdhygieniska riskfaktorer. Se Vårdhygieniska riskfaktorer för smittspridning i vård och omsorg

Patienten ska informeras om god handhygien och få hjälp vid behov.

Patienten ska informeras om ESBL-bärarskapet av behandlande läkare. Skriftlig patient- och läkarinformation finns på Anmälningspliktiga sjukdomar - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen. Patientens journal behöver inte smittmarkeras. Vid överflyttning/utskrivning till annan vårdenhet behöver ingen särskild information ges.

Städning, rengöring och desinfektion

Städning och rengöring utförs enligt ordinarie rutin, med rengöringsmedel och vatten samt efterföljande desinfektion med ytdesinfektionsmedel med tensid av kritiska ytor.

Se Vårdhandbokens avsnitt Städning, rengöring - Vårdhandboken.

Rengöring och desinfektion av delad utrustning, disk, tvätt och avfall utförs och hanteras enligt ordinarie rutin.

Relaterad information

Handläggning av multiresistenta bakterier (MRB) och svamp.pdf

Vårdhandboken. (2022, 10 augusti). *MRB av betydelse för vården*.

MRB av betydelse för vården - Vårdhandboken

Källförteckning

Folkhälsomyndigheten. (2016) *Sjukdomsinformation om bakterier med Extended Spectrum Beta-Lactamase (ESBL).* Sjukdomsinformation om bakterier med Extended Spectrum Beta-Lactamase — Folkhälsomyndigheten

Smittskydd Västra Götaland, (2026) *ESBL- Extended Spectrum Beta-Lactamase*. ESBL - Extended Spectrum Beta-Lactamases - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: NU-sjukvården

Innehållsansvar: Fanny Björk, (fanbj1), Hygiensjuksköterska

Granskad av: Nathalie Allegra Högfeldt, (natho1), Hygiensjuksköterska

Godkänd av: Maria Andersson, (maran126), Chefsjuksköterska

Dokument-ID: NU10092-2087047004-11

Version: 17.0

Giltig från: 2026-09-10

Giltig till: 2028-09-10